

ויזרע יצחק

שנה טז'

פרשת "נשא" הפטרה: "ויהי איש אחד" ז' סיון תשפ"ג	ויצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	זמני השבת י"ג 19:01 י"ד 20:18 ט"ו 20:55	ת"א 19:18 20:20 20:52	תיפה 19:09 20:22 20:53

הגיגים לפרשת השבוע

הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים" (במדבר ז' ב)

"הם העומדים על הפקודים, שעמדו עם משה ואהרן כשמנו את ישראל שנאמר: ואתכם יהיו איש איש למטה" (רש"י) מה הקשר בין הקבת הקרבן של הנשיא לנוכחותו בזמן שמנו את השבט? מתרץ ה"ספורנו" שכאשר הנשיאים עמדו על הפקודים, הרגיש כל אחד מהם בשבטו שקצת חשוד בעבירות, וכיון שהם היו הנשיאים של השבט הם הסכימו לעמוד בפרץ ולהקריב קרבנות לכפר בעד בני שבטם שחטאו.

"דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם" (במדבר ו' כג) וראים בפסוק שהמילה "אמור" כתובה בכתיב מלא, רבינו בחיי מביא לכך מספר הסברים:

- אמר להם הקב"ה לכהנים: לא מפני שאמרתי לכם שתהיו מברכים את ישראל, תהיו מברכים אותם באנגריא ובהלות, אלא עליכם לברך אותם בכונת הלב, לכך נאמר "אמור" בכתיב מלא.
- הגימטריא של המילה "אמור" בכתיב מלא היא רמ"ז, לומר לנו שהברכה נבלעת ברמ"ח האברים שבאדם, והאיבר החסר הוא הלב שממנו ישתרגו כל שאר האברים וכולן תלוים בו, ומה שנחסר מהמספר רמ"ח אחד הוא כנגד השכינה השורה על כפי הכהן ונסתרת שם, שהיא לב השמים שממנו יתברכו העליונים והתחתונים.
- "אמור להם", בסתם לא במפורש, כי יש זמנים שהכהנים מזכירים את ה' בנשיאות כפים ובפרסום, ויש זמנים שאין מפרסמים את שם ה' אבל מבליעים אותו, וכן דרשו חז"ל "משרבו הפריצים היו מבליעים אותו". וזו כוונת הכתוב, שיש עתים ששם ה' מפורש זהו "כה תברכו את בני ישראל" בשם המפורש, ויש עתים ששם ה' הוא סתום ומברכים ללא הזכרת שם ה' וזהו "אמור להם" בסתם.
- "אמור להם", זכו אמור להם לא זכו אמור סתם, שהרי היה ראוי שהכתוב יאמר "ותאמרו להם" אבל אילו אמר כך הכתוב היה נמשמע שהברכה להם נמשכת לעולם, בין שהם ראויים ובין שהם אינם ראויים, לכן כתוב "אמור להם" שהמובן ממנו זכו, "אמור להם", לא זכו, "אמור" סתם ולא להם.
- עוד יש לדרוש "אמור" מלא ללמדנו שצריך שליח הצבור לומר את ברכת הכהנים לכהנים הנשואים את כפיהם ולהקרותו להם מלה במלה והם עונים, וזהו "אמור" מלשון "אומר" יחיד לרבים. וממה שהש"ץ מקרא את שלש הפסוקים לכהן הנושא כפיו מלה במלה, אפשר להבין את מעלתו וכחו כי זהו דוגמה לכהן של מעלה שהוא מתברך ומקבל הברכה מעצם הרחמים העליונים ומברך לכנסת ישראל, וזהו מה שדרשו חז"ל "כל כהן המברך מתברך שנאמר (בראשית יב') ואברכה מברכך". כך הברכה משתלשלת משליח הצבור המתעטף בטלית לבנה אל הכהן, ומכההן היא מגיעה לישראל.
- "אמור להם" לומדים מכאן שהכהנים חייבים לברך את ישראל כאשר ישראל אומרים להם, ואחר האזהרה הם עוברים על "עשה" זה, אבל ללא אזהרה הם אינם עוברים, שכן מצאנו בירושלמי שרבי שמעון בן פזי כאשר היה חלש הוא התחבא בין העמודים ורבי אלעזר יצא החוצה נפיק לבראי, כלומר כאשר הם היו חלשים ולא היה אחד מהם יכול לישא את כפיו, זה היה מתחבא בין העמודים וזה יוצא חוץ לבית הכנסת, כדי שלא יזהירו אותם לברך, ונמצאו עוברים על "עשה" זה אם לא היו מברכים אחרי האזהרה.

נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

אריה שור בן נפתלי זמניה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג

יוסף בן חמו בר טובה נלב"ע ז' סיון אושיק לוי בר שולה נלב"ע יב' סיון

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יב' אדר תשס"ז

נלב"ע יב' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יב' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"על פי ה' ביד משה" (במדבר ד' כו')

במנין של בני קהת נאמר "על פי ה' ביד משה" גם במנין של בני מררי נאמר "על פי ה' ביד משה" (במדבר ד' מה), אבל במנין של בני גרשון נאמר רק "על פי ה'" ולא נאמר "ביד משה" מדוע ההבדל? מבואר ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שבסוף הפרשה הקודמת, לפני הציווי "אל תכריתו את שבת משפחות הקהתי" (במדבר ד' יז) נאמר "וידבר ה' אל משה ואל אהרן" (במדבר ד' יז) לפיכך כתוב כאן ש"משה פקד את שבט קהת מפי הגבורה, אצל בני מררי שלא כתוב "וידבר ה'" אלא כתוב רק "בני מררי למשפחותם" פירש בסוף הפרשה שהיה זה "על פי ה' ביד משה", אבל אצל בני גרשון שכתב "וידבר ה' אל משה" בלי לצרף את אהרן, לפיכך לא הוצרך להזכיר במנין של בני גרשון "ביד משה".

"ולא יטמאו את מוֹזְנֵיהֶם" (במדבר ה' ג')

מסביר ה"חזקוני" שהטעם להפרשה כעת הוא מאחר שהשכינה שורה כעת ביניהם, והם חונים מסביב למשכן, הם צריכים לטהר את מחניהם מהטומאה ולנקות את עצמם מגזל ומספק זמה כגון סוטה ולשמור נזירות בטהרה. ומה שנאמר "ויעשו כן בני ישראל" (במדבר ה' ג) בא לומר שבני ישראל ביצעו את שילוח הטמאים מיד לאחר הציווי, והכתוב "כן עשו בני ישראל" מלמד שגם הטמאים לא עכבו את הדבר ויצאו מיד.

"וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה" (במדבר ה' ט')

מסביר רבינו החיד"א ב"כסא דוד" את הפסוק על פי הידוע שאמרו חז"ל שהקב"ה הוא כהן, ולמדו זאת ממה שכתוב "ויקחו לי תרומה" (שמות כה' ב), וזה מה שאמר כאן הכתוב "קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן", כלומר התורה והמצוות הנעשים לכהן, דהיינו כביכול לקב"ה, "לו יהיה", צריך שהעבודה תהיה מיוחדת אליו, שלא על מנת לקבל פרס. ובהיות שהקב"ה אינו מקפח שכר בריה, פורע משלם מצותיו לכן מובטח, "ואיש את קדשיו לו יהיו", בפרוע פרעו"ת בישראל ביד המלך, שהקב"ה יפרע את חובו.

"כה תברכו את בני ישראל" (במדבר ו' כג')

מציין ה"כלי יקר" שהמילה "כה" מרמזת על עשרים חמש מתנות כהונה, כי ידוע שיש עשרים וארבע מתנות כהונה ועם ברכת כהנים הרי שיש עשרים וחמש מתנות כהונה, שבזכותם חלה הברכה על ישראל. ואם תשאל מה ההנאה שיש לכהנים בברכה שהם מברכים את ישראל שתהיה נחשבת בכלל כל מתנות כהונה? התשובה היא שיש הבטחה מה' לישראל "ואברכה מברכין" (בראשית יב' ג) אם כך, על ידי הברכה שיברכו את ישראל הם יקבלו גם ברכה. מה עוד שחז"ל הסבירו את נוסח הברכות "יברכך ה' וישמרך" בנכסים, והברכה הזו חוזרת גם לכהנים, כי בזמן שיש לישראל נכסים מרובים, כך גם ירבו מתנות הכהונה התרומות והמעשרות.

"יאר ה' פניו אליך ויוֹזֵךְ" (במדבר ו' כה')

מבאר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" שכאשר יש לאדם חן, אזי בוודאי שיש לו מעלה, אבל מי יכול לפאר את עצמו נגד ה' ולומר שיש לו מעלה, כי כלפי ה' "כל דיירא ארעא כלא חשיבין" (דניאל ד' לב). על זה מרמוז הפסוק שהקב"ה עושה חסד עם ישראל, בכך שנותן להם תפארת והדרת פנים בכדי שתהיה להם מעלה, ויהיה לישראל חן בעיניו. וזה רמוז ב"ישא ה' פניו אליך" שהקב"ה נושא לך פנים, בכדי שתהיה לך מעלה לישא חן בעיניו, וזהו "ויחונך" בכדי שתמצא חן בעיניו.

"ויקריבו נְשֵׂי־אֵלֵי יִשְׂרָאֵל רֵאשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם" (במדבר ז' ב')

הכתוב מפרט את קרבנות הנשיאים, כל אחד לפי יומו ואחר כך כולל ומסכם הכתוב את כל הקרבנות יחד "זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו מאת נשיאי ישראל קערות כסף שתיים עשרה" (במדבר ז' פד) ואומר רש"י על פסוק פה: "כל כסף הכלים-למדך שהיו כלי המקדש מכוונים במשקלן שוקלן אחד אחד ושוקלן כולן כאחד לא ריבה ולא מיעט" אומר הרמב"ן, אני לא מבין מה הטעם בדבר הזה, אם נרצה לומר שהיה כאן נס, מה התועלת שיש בנס הזה? ואם נאמר שזהו כך בדרך כל הארץ ובכל המשקלות, אם כך למה הזכיר זאת הכתוב? ומבאר שבמדרש אמרו חז"ל שהטעם הוא "ללמדך שכלי בית עולמים אינם ככלי הדיוט, כלי הדיוט, שוקלן אחד אחד וחוזר ושוקלן כולם כאחד, פעמים מרבה פעמים ממעט", ועוד אמרו שם במדרש, "רבי נתן אומר: כלי בית עולמים, שוקלן כלם חזר ועשה מהן אסימון וחזר ועשאן כלים, לא רבה ולא מיעט", רוצה לומר שהם היו עשויים מזהב מזוקק מאד, שאפילו אם יתיכם ויעשה מהם אסימון, הם יהיו זהים במשקלם הראשון, ולא בגלל שנעשה בהן נס אלא משום שהיו עשויים מזהב טהור מאד. עוד מובא במדרש שלכל שבט ושבת טעם מיוחד בקרבנות ובשיעורי הקרבן, לכן פרט הכתוב כל אחד בעצמו, כאילו לא הוזכר האחר. אבל אחרי כן כלל אותם הכתוב כאחד, לרמוז שבעת אחת עלה במחשבתם להקריב לחנוכת המשכן ולא קדם אחד לחבירו במחשבה ולא בהבאה לפני המשכן, ועל זה הזכיר הכתוב את כולם ביחד.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492